

POS CİHAZI

Av. Oya Öznur
İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu

POS CİHAZI BULUNDURMA ZORUNLULUĞU;

- 0 05.01.2008 tarih ve 26747 sayılı Resmi Gazete’de 379 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.
- 0 Bu düzenleme ile serbest meslek faaliyeti icra eden hekimler, diş hekimleri ve veteriner hekimlerin; işyerlerinde POS cihazı bulundurmaları ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmaları zorunlu kılınmıştır. Zorunluluğa uymayanlar için de özel usulsüzlük cezası öngörülmüştür.

TEBLİĞ'İN İPTALİ DAVASI;

- Hukuk Büromuz tarafından, bu Tebliğ'in ilgili maddelerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali için Danıştay'a başvurulmuştur.
- Ancak önce yürütmeyi durdurma talebimiz reddedilmiş, ardından da davanın *"hekimler, dış hekimleri ve veterinerlerin, yürüttükleri serbest meslek faaliyeti nedeniyle elde ettikleri kazancı kayıt altına almak suretiyle Kanunda öngörülen vergi güvenliğini sağlamak amacına yönelik olarak ve davalı İdareye verilen niteliklerini belirleyip, onayladığı elektrikli, elektronik, manyetik ve benzeri cihazları kullandırmaya ilişkin zorunluluk getirme yetkisi çerçevesinde getirilmiş olup, mükellefler bakımından öngörülen yükümlülükler kanunun amacı ve verilen yetki sınırları dahilinde bulunduğundan, dava konusu tebliğde hukuka aykırılık görülmemiştir"* gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.
- Böylece 2008 yılından bu yana muayenhanesinde serbest meslek icrasında bulunan hekimlerin POS cihazı bulundurmaları zorunludur.

POS CİHAZLARI DEĞİŞTİRİLMELİ Mİ?

- Muayenehanelerde 2008 yılından bu yana kullanılan POS cihazlarının değiştirilmesi gerekmemektedir. Zira hekimlerin POS cihazı bulundurma zorunluluğunu düzenleyen 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

379 SIRA NO'LU TEBLİĞ;

2- Serbest Meslek Faaliyetinde Bulunan Hekimler (Dış Hekimleri ile Veteriner Hekimler Dahil) Tarafından Kullanılacak Kredi Kartı Okuyucuları

- o ...serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlerin (dış hekimleri ile veteriner hekimler dahil), iş yerlerinde bu Tebliğde belirtilen özellikleri haiz kredi kartı okuyucularından (bundan böyle POS -Point of Sale- olarak anılacaktır) bulundurmaları ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmaları zorunluluğu getirilmiş ve bu cihazlarla düzenlenecek POS fişlerinin, anılan mükelleflerce yürütülen serbest meslek faaliyetlerinde Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş "serbest meslek makbuzu" olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

2.1- Cihazların ve Belgelerin Özellikleri

- o Anılan hekimlerce kullanılacak POS cihazları ve bunlar tarafından üretilen belgelerin, serbest meslek faaliyeti kapsamında elde edilen kazancın Vergi Usul Kanununa göre belgelendirilmesini sağlayacak şekilde aşağıda sayılan özellikleri haiz olması gerekmektedir.
- o a) Ek 3'teki örnekte belirtildiği şekilde belge üzerinde; mükellef bilgileri, tarih, saat, sıra no, hizmetin cinsi, vergi dahil tutarı vb. bilgiler ve "Bu belge V.U.K. uyarınca serbest meslek makbuzu yerine geçen belge hükmündedir." ibaresi yer alacaktır.
- o b) POS'lardan her günün sonunda günlük kapanış raporu (Z raporu) alınabilecektir.
- o POS'lar, yukarıda sayılan özellikleri haiz olup olmadığının tespitine yönelik olarak Bakanlığımızca herhangi bir onay işlemine tabi tutulmayacaktır. Ancak şekil ve muhtevası itibarıyla Ek 3'teki örneğe uygun olmayan POS fişleri, Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş belge hükmünde sayılmayacaktır.

ÖZETLE;

- o Serbest meslek faaliyeti icra eden hekimler 2008 yılından bu yana 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca POS cihazı bulundurmaktadır.
- o Yine aynı Tebliğ doğrultusunda, muayenehanelerde bulunan bu cihazlarla düzenlenecek POS fişleri, Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş "serbest meslek makbuzu" olarak kabul edilmiştir.

509 SIRA NO'LU TEBLİĞ;

- o 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte, 19.10.2019 tarihli ve 30923 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 509 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile vergiden muaf olmayan serbest meslek erbaplarının e-Serbest Meslek Makbuzu uygulamasına dahil olması ve 01.06.2020 tarihinden itibaren serbest meslek makbuzlarını “e-Serbest Meslek Makbuzu” olarak düzenlemeleri zorunlu kılınmıştır.
- o 1/2/2020 tarihinden itibaren faaliyetine başlayacak olanların ise işe başladıkları ayı izleyen 3. ayın sonuna kadar e-Serbest Meslek Makbuzu uygulamasına dahil olmaları gerektiği düzenlenmiştir.

2020'DE NE DEĞİŞTİ?

- o Burada dikkat edilmesi gereken husus, 2020 yılına kadar POS cihazlarından çıkan belgenin aynı zamanda serbest meslek makbuzu özelliği bulunmaktayken, bu durumun 19.10.2019 tarihli ve 30923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 509 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişmiş olmasıdır.
- o Dolayısıyla muayenehanelerde 2020 yılına kadar kredi kartıyla yapılan tahsilatlar için POS cihazlarından alınan belgeler serbest meslek makbuzu özelliği taşımaktayken, hekimlerin 01.06.2020 tarihinden sonra kredi kartı tahsilatlarında da tıpkı nakit tahsilatlarda olduğu gibi e-serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmiştir.

BUGÜN DEĞİŞEN NE?

- o Bugün itibariyle, 379 Sıra No'lu Tebliğ'de de, 509 Sıra No'lu Tebliğ'de de, muayenehanesi bulunan hekimler yönünden herhangi bir değişiklik bulunmamaktadır.
- o Buna rağmen, muayenehanesi bulunan hekimler, bankalar tarafından aranarak, mevcut POS cihazlarını değiştirmeleri ve YN ÖKC'lere (yeni nesil ödeme kaydedici cihaz) geçiş yapmaları konusunda uyarılmış, kullandıkları POS cihazlarının iptal edileceği bilgisi verilmiştir.

- Şu an gündemdeki karmaşaya sebep olan ve 01.07.2024 tarihinden sonra değiştirilmesi gereken ödeme kaydedici cihazların dayanağı, 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun'dur. Hekimlerin POS cihazı kullanma zorunluluğuna ilişkin 379 Sıra No'lu Tebliğ ise 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na dayanmaktadır.
- Bu Kanun'un 2. maddesinde belirtilen ödeme kaydedici cihazlar; **elektronik yazar kasalar, yazıcı tertibatı bulunan elektronik teraziler veya elektronik terminaller** gibi cihazlardır. Bu cihazlar şu anda eski nesil olarak tanımlanmakta olup, Gelir İdaresi Başkanlığı'yla online bağlantısı olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazlarla değiştirilmesi gerekmektedir.
- Hekimler, bahsedilen 3100 sayılı Kanun kapsamında yazar kasa kullanma yükümlüsü olmadığından, yeni nesil cihazları almaları da gerekli değildir.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI AÇIKLAMASI;

- Hekimlere aksi yönde bilgiler verildiğinden, herhangi bir mağduriyet yaşanmaması için, İstanbul Tabip Odası tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı'na yazı gönderilmiş olup, bankalar nezdinde de durumun açıklığa kavuşturulması ve bu yönde bir açıklama yapılması istenmiştir.
- Aynı günlerde Gelir İdare Başkanlığı tarafından 14.11.2024 tarihli «YN ÖKC Mükelleflerine Bankalar Tarafından Verilen POS Cihazlarının Geri Alınması» başlıklı bir yazı yayınlanmıştır. Söz konusu yükümlülüğe uyum süresi 10.01.2025 tarihine kadar uzatılmıştır.
- Yanı sıra «Diğer taraftan, Başkanlığımıza intikal eden olaylardan ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti kapsamında bulunmayan mükelleflere de, POS cihazlarını iade etmesi veya muafiyet yazısı getirmesi gerektiği vb. hususlarla ilgili bilgilendirme mesajları/yazıları gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda kamu kurumları, defterdarlıklar, vergi daireleri, malmüdürlükleri, belediyeler, diğer kamu kuruluşları, okul aile birlikleri, odalar, mahalle idare birlikleri, federasyonlar, konfederasyonlar, valilikler, kaymakamlıklar, muhtarlıklar, mahkemeler, savcılıklar, icra müdürlükleri, sendikalar, köyler, siyasi partiler, il özel idareleri, barolar ve serbest meslek erbabı olan yeminli mali müşavir, avukat, mimar, mühendis, doktor, diş hekimi, noter vb. kişiler ile YN ÖKC kullanmaktan muaf tutulan 1581 sayılı Kanununa göre kurulan Tarım Kredi Kooperatiflerinin kullandıkları POS cihazlarını iade etmesine gerek bulunmamaktadır.» denilmiştir.

SONUÇ OLARAK;

- Hekimler bahsedilen 3100 sayılı Kanun kapsamında yazar kasa kullanma yükümlüsü olmadığından, YN ÖKC almaları da gerekmemektedir.
- Ancak muayenehanelerinde serbest meslek icra eden hekimlerin 2008 yılından bu yana POS cihazı bulundurma, 2020 yılından bu yana e-serbest meslek makbuzu düzenleme zorunluluğu bulunmaktadır.
- Yeni nesil cihazların getireceği kolaylık ise bu cihazların düzenlediği slip/fişlerin, ödeme yapan kişiye (hastaya) verilecek serbest meslek makbuzu örneği yerine geçmesidir. Ancak bu örneğin verilmesi halinde de elektronik serbest meslek makbuzu düzenleme yükümlülüğü ortadan kalkmamaktadır.

ÖNEMLİ BİR SORU/SORUN;

- o Özel sağlık kuruluşlarında çalışan, ücretine karşılık serbest meslek makbuzu vermek durumunda kalan, bunun için ikametgahlarında vergi açılışı yapan (kağıt üzerinde muayenehane açmış görünen) hekimlerin POS cihazı bulundurmaları gerekmekte midir?
- o Bu statüdeki hekimler hakkında da vergi denetmenlerinin inceleme yaptığı, adreslerine gelerek tutanak tuttuğu ve «POS cihazı kullanmama» gerekçesiyle 20.000-TL vergi cezası verildiği öğrenilmektedir. (Örneğin; Küçükalyalı Vergi Dairesi tarafından ceza ihbarnameleri düzenlendiği görülmektedir.)

40 SAYILI VERGİ USUL KANUNU SİRKÜLERİ;

- Özel sağlık kuruluşlarındaki çalışma biçimi, Maliye Bakanlığı tarafından da bilinmektedir. Nitekim; özel sağlık kuruluşlarının ısrarıyla, sırf serbest meslek makbuzu düzenleyebilmek için, ikametgâh adresini muayenehaneymiş gibi gösteren hekimler yönünden, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 16.02.2009 tarihinde 40 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri yayınlanmıştır. *“İkametgahlarını İşyeri Adresi Olarak Gösteren Hekimlerin Durumu”*, bu Sirküler’de ayrı bir başlık altında düzenlenmiştir.

- o " ... sağlık kuruluşlarına hizmet veren ve iř yeri adresi olarak ikametgâhlarını gösteren hekimler hakkında yaptırılacak yoklama sonucunda ikametgâhlarının bir bölümünün dahi "faaliyetin icrasına tahsis edilmesi" veya faaliyetin icra edildiği "yer" olma özelliğini taşıdığının tespit edilmesi halinde bu yer hekimlik faaliyetinin yapılacağı işyeri olarak kabul edilecektir.
- o Bu itibarla, sağlık kuruluşlarına hizmet veren ve iş yeri adresi olarak ikametgahlarını gösteren hekimler hakkında yaptırılacak yoklama sonucunda ikametgahlarının bir bölümünün dahi 'faaliyetin icrasına tahsis edilmesi' veya faaliyetin icra edildiği 'yer' olma özelliğini taşıdığının tespit edilmesi halinde bu yerde POS cihazı bulundurma ve kullanma zorunluluğu bulunmaktadır."

- o Buna rağmen 2013-2014 yıllarında «POS cihazı kullanmama» gerekçesiyle ceza tebliğ edilen hekimler olmuştur. Hukuk Büromuz tarafından hekimlerle itiraz dilekçeleri paylaşılmış ve İstanbul Tabip Odası tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı'na yazılı başvuru yapılmıştır.
- o Bir süredir yaşanmayan sorunun, yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar konusundaki karmaşa sebebiyle tekrar başladığı görülmektedir. Denetimler sırasında, hekimlerin ikametgâhlarının hiçbir bölümünün "*faaliyetin icrasına tahsis edilmediğini*" açıklamaları, tespitini istemeleri ve bu tespitin tutanağa geçirilmesi önemlidir.
- o Ayrıca yeniden Gelir İdaresi Başkanlığı/İstanbul Defterdarlığı nezdinde girişimde de bulunulacaktır.

Teşekkürler...
19/11/2024

